

Jesper Birklers prædiken 21. søndag efter trinitatis

Taler

Jesper Birkler
Præst

Dato

25. oktober 2026

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 13, vers 1-9

Salmer

12 - Min sjæl, du Herren love
397 - Trods længselens smerte
Fader milde! lad din rige nåde
732 - Dybt hælder året i sin gang

1 Husets herlighed

Hvorfor har en del kirkehuse et tårn? Et svar kunne være, at de, der samles i det tilhørende kirkerum, ligesom tårnet ”stræber opad”, eller at de i hvert fald

- 5 ønsker en dimension over deres tilværelse, som rækker ud over dagligdagen. Den – altså dagligdagen – kan jo i rigeligt omfang befinde sig på det jævne. Den ene dag tager den anden. Livet går sin vante og ind imellem endda skæve gang – og så er det godt at have et sted at gå hen, hvor hverdagen bliver taget af sine ofte knirkende hængsler og holdt op i evangeliets lys.

10

Kirkerummet her bliver også kaldt for skibet eller ligefrem kirkeskibet. Det er en symbolsk talemåde, der fortæller, at livet ganske vist også kan dreje sig om de mere lodrette linjer i tilværelsen, men at livet også kan sammenlignes med en form for sejlads – eller en livsvandring, der kan minde om en sejlads. Her kan

15 bølgerne gå højt, ligesom det gælder for ethvert menneskeliv, at vi kan blive slået ud af kurs. Livet tog en anden drejning, end vi egentlig havde tænkt os eller kunne forudse. Vi havnede et andet sted, end det var tilsigtet – ikke nødvendigvis et dårligt sted, men i hvert et sted, vi ikke havde ønsket i forvejen.

- 20 Her i kirkerummet får vi ikke at vide, at vi skal havne et konkret sted, men derimod at vi så at sige havner i ”øst”. I denne sammenhæng er ”øst” ikke et sted. ”Øst” er ”lysets kilde”, eller det er Mesteren fra Nazaret, eller det er Gud. Det må vi derfor virkelig kalde for noget af en dagsorden for det, der foregår i kirkerummet – hvad enten kirkebygningen har tårn eller ej. Dagsordenen for

25 det, der foregår her i dette rum, holdes sammen af flere ting, ikke mindst
poetiske perler i form af salmer, men også og måske især af toner. Forhåbentlig
også af præstens prædiken, men frem for alt af det, vi kalder for de to
sakramenter. Et sakramente er en hellig handling, der viser direkte tilbage til
Mesteren selv. For os drejer det sig om det, Grundtvig kalder ”badet og bordet”,
30 dåben og nadveren.

Da vi for lidt over 20 år siden fik en ny salmebog, var der en del salmer, der blev
taget ud. Det sker hver gang, en salmebog skal fornys. Nogle salmer finder ikke
nåde for salmebogskommissionens vurdering og skarpe blik, og anderledes kan
35 det ikke være. Nogle skal bestemme, hvad der skal med, og hvad der ikke skal
med. En sådan revision finder sted med ca. 50 års mellemrum, hvor så en ny
salmebog kan se dagens lys. I mellemtiden kan der dukke salmebogstillæg op,
hvor nye eller nyere salmer bliver sat på prøve, inden de kan autoriseres, men det
udelukker selvfølgelig ikke, at de godt kan anvendes under gudstjenesten, hvis
40 de ikke blev autoriseret.

Blandt de salmer, der dengang røg ud, var der en bestemt salme, der næppe rager
op som den helt store poesi. Alligevel kan den dog stadig være værd at synge, og
den tilhørende melodi af Niels Otto Raasted må, så vidt mine ører kan høre,
45 regnes til den slags toner, som godt kan nå ind til hjertekulen. Vi synger den om
lidt, og da salmen således ikke findes i den nuværende salmebog, synger vi den
efter trykt salmeark.

Salmen er skrevet af præsten Vilhelm Esmann til indvielsen i 1878 af Hylleholt
50 Kirke ved Faxe. Sproget er noget gammeldags, og kun sang, bøn og prædiken
indgår; vore to sakramenter, dåb og nadver, blir ikke nævnt. Desuden blir
kirkehuset temmelig ensidigt opfattet som et hvilested for det trætte menneske.
Nogen skinnende perle i salmesangens skatkiste er der således ikke tale om,
måske allerhøjest en mangelfuldt slebet halvædelsten. Men grundtonen og
55 salmemelodien er klar og anliggendet helt åbenlyst.

Salmedigteren knytter til ved en bestemt passage i Det gamle Testamente, som
det også bliver anført i en note efter sidste vers. Her står der en henvisning til
Første Kongebog kapitel 8 vers 11, der handler om indvielsen af Salomos tempel
60 i Jerusalem. Israelitterne havde vandret i ørkenen gennem mange år, men de var
hele tiden ledsaget af en sky. I denne sky boede Guds herlighed, og når skyen
stod stille, slog israelitterne lejr. Nu, da Salomos tempel skulle indvies og pagtens

ark bæres ind, var Guds herlighed også til stede i form af en sky. Ja, samme sky
65 hindrede ligefrem præsterne i at udføre deres tjeneste, fordi Herrens herlighed
fyldte huset totalt.

Esmanns salme ved indvielsen af Hylleholt Kirke handler om Guds herligheds
kraft, der blir fuldbyrdet i menneskers skrøbelighed. Det må primært være heri,
70 salmens kvaliteter ligger gemt – åbenbart dog uden at have en kaliber, der gør, at
den også kunne finde plads i den seneste udgave af salmebogen. Men det skal
ikke hindre, at vi stadig kan synge den. Blot fordi vi får en ny salmebog, betyder
det ikke, at den gamle er kasseret. Den er faktisk endda stadigvæk autoriseret og
kan benyttes, men mangler jo så det friske pust, som nye salmer kan give.

75

Nu hører vi på denne 21. søndag efter Trinitatis et stykke fra Lukasevangeliet,
der bl.a. fortæller om et tårn i Siloa, der styrtede sammen, hvorved mange
omkom. Måske var der tale om en arbejdsulykke, men vi har ingen nærmere
oplysninger. Var det Guds straf, at tårnet braste sammen? Var det på tilsvarende
80 måde Guds straf, da nogle galilæere blev dræbt foran alteret i Jerusalems tempel?
Sådan må vi forstå spørgsmålet om at blande disse galilæeres blod med blodet fra
offerdyrenes. Nej, siger Jesus i begge tilfælde. Men – og her ligger fortællingens
pointe – hvis ikke, siger Jesus – hvis ikke I omvender jer, går det jer på samme
måde. Hvad mener Han med det? Jeg tror, Han mener, at vi skal være
85 medarbejdere i kampen mod det onde. Jesus løser ikke det ondes problem – at
når der er så meget ondt i verden, hvorfor griber Gud så ikke ind? Jesus siger, at
vi ikke bare skal lade stå til. Derfor er omvendelse ikke en engangsbegivenhed,
hvor alt blir fryd og gammen, sådan at den, der har slidt og stridt sig igennem og
kommer ud på den anden side – måske endda efter hård sjælekamp – herefter
90 har sit på det tørre. Omvendelse skal, for at have nogen mening, være en daglig
begivenhed. Derfor er omvendelse ikke blot en personlig sag mellem Gud og
den enkelte, endsige en sag, hvor vi får noget fortrin i forhold til Gud. Nej,
omvendelse er en fælles sag, hvor vi blir medarbejdere i kampen mod det onde
for om muligt at gøre verden blot en lille smule bedre. Og det kan verden
95 sandelig godt trænge til – for ikke at sige at det ligefrem er bydende nødvendigt.
Vi skal altså bære frugt, og det vil vi gerne, men ikke en hvilken som helst frugt!
Vi vil gerne være som skønne træer, der strækker kronen imod himlen og er en
lyst for øjnene, fyldt med gyldne frugter. Overhovedet vil vi gerne have
herlighed, både for sanserne og sjælen.

100

Nu skriver Vilhelm Esmann, at ikke et hvilket som helst hus, men først og

fremmest kirkehuset skal være af Guds herlighed og ligefrem et hvilested. Det hører vi også om to måneder, når vi fejrer jul. Her hedder det om hyrderne ude
105 på marken, at **"Guds herlighed strålede om dem"**. Hvad denne herlighed nærmere går ud på eller handler om, bruger vi mindst et helt kirkeår på at trænge ind til og udfolde. Samme herlighed rummer hele evangeliet i dets fylde.

Nøgleordet i Esmanns salme er herlighed. Det nævnes i hvert eneste vers og er
110 lige fra begyndelsen tæt forbundet med noget af det vanskeligste ved den kristne tro: Guds nåde! Ja, Vilhelm Esmann kalder ligefrem Gud for mild og Hans nåde rig. Det er kirkehusets særlige kendetegn, som sikkert suppleres af tårnets symbolik – at i kirkehuset handler det om, at Gud bærer over med mennesker og udvisker menneskers misbrug af livet. Også deri ligger herligheden gemt.
115 Deri gemmer sig selve troens kerne. At tro er at leve i et univers, der altid er større, end vi regner med – ligesom Guds nåde også altid er mere omfattende, end vi kan forstå. Portene til troens univers står vidt åbne – også uden for Guds Hus, men frem for noget som helst rum skal kirkerummet afspejle troens underfulde univers – hvilket også sker med selve bygningens udformning og
120 indretning – om den så har et tårn eller ej.

Vi ville nok bruge andre ord end Vilhelm Esmann til at beskrive den herlighed, der ligger gemt her, og alligevel formidler han en sandhed om livet som menneske, som vi umiddelbart forstår og endda har erfaret. Han taler om, at
125 **"derude trættes sjælens vinge"**. Han siger dermed, at uden for kirkens hus kan det gå hårdt for sig. Ja, det kan det såmænd også indenfor. Men straks herefter former han en bøn til Gud om at løfte det håb, som vi ikke selv har frembragt, men som er **"dalet ned"**. Ja, han siger rent ud, at bøn i Jesu navn fylder huset med herlighed.

130
Evangeliestykkerne til denne efterårsdag nævner også billedet af et træ. Taber en fugl et frø af et træ, og det falder et mørkt og goldt sted, da bliver frugten derefter; træet må række efter lyset og desuden forsøge at lade sine rødder nå længere ned. Lykkes det ikke at samle næring, vil det lide den skæbne ikke at
135 bære frugt og at blive hugget om. Forskellen til træerne går ud på, at mennesker er skabt i Guds billede. Vi kan samle op. Vi kan holde om. Vi kan værne om og støtte hinanden. Vi kan løfte og række videre af vore frugter, for selvfølgelig sætter vi frugt. Vi henter styrke og inspiration her i Guds Hus – af Guds herlighed – til at ville hjælpe med til at gøre verden bedre. Dét er frugten! Dét er
140 herligheden, når den tages med udenfor kirkens hus. Vi er skabt til at bære

145 frugter, der ligner Hans. Her sættes vort livs deadline i relief, så vi dagligt kan omvende os – ikke én gang for alle, men netop dagligt – vende os om mod vort medmenneske og bære Guds billedes frugter – de frugter som vi er skyldige at bære.

150 **”Snart sukker vinterstormens røst”** skal vi synge til sidst i dag. Ja, denne storm sukker allerede. Det skal vi lægge ekstra mærke til. Vi skal se på træerne ude i Guds natur. Vi skal ligefrem følge dem vinteren igennem. Sætter vi et stetoskop til et træ **”midt ud i mørket og jordens kuld, medens vor sol er ved at dale”**(Jonas Lie), vil vi høre, hvordan det arbejder derinde i stammen. Den er alt andet end død. Træet ved, at **”håbet grønnes”**. Vi ved, at Gud **”lover os en evig vår”**. Jo, for et træ er der håb!

155 Jens Christian Hostrup skriver i en af sine sange:

160 **”Grønnes det er, hvad vi kunne,
skyde løv til vintren kommer,
knejsede kækt til trods for kulden,
vokse visse på vor sommer”**.

165 Så er vi da ikke stemt ude; i Guds hus er vi altid stemt inde. Frem for alt: Vi kan se Guds herlighed! Kirkehuset peger hele tiden på denne herlighed! Tænk engang hvor glædeligt!

Amen.

170 **Kilde**
Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype
Digitalt manuskript

175 **Tags**
21. søndag efter trinitatis, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI
<https://www.dansketaler.dk/tale/jesper-birklers-praediken-21-sondag-efter-trinitatis>